

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambata, Fóies una data pe seputana, — Pretiu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri men. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DL, corespondenti. — Pentru suna ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Taxa timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicare.

Nr. 79.

Brasovu, 6. Octombrie 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Cultivarea metasei.

(Urmare din Nr. tr.)

Proiectul despre carele ne fú vorba in Nru tr. suna asia:

Cultur'a metasei intr'o tiéra favorata dela natura pentru acésta intreprindere, este unu sorgentu din cele mai nesecate pentru inmultirea averei nationale. Semanti'a vermiloru de metasa crescuti in Romani'a, este din cele mai bune in Europ'a. In a. 1860 pe candu in tóte partile Europei de apusu a degeneratu, la noi nu a fostu espusa stricatiunei si numerosi cumparatori s'au presentat pentru a o esportá. In contra reclamatilor, guvernulu nu a oprit u esportarea ei, dar a oprit u că se nu se imporete in tiéra din strainatate, pentru ca nu cum-va se se transplane bol'a loru. Frânci'a si chiaru Itali'a au tramis comisari prin Chin'a si Iapani'a dupa semantia cu carea se regenere acésta industria. Unu frâncesu a importat din Iapani'a o noua specia de vermi de metasa, a carora natura nu este asia de delicata si carii nu numai ca sunt mai aclimatisabili in zona stemparata a Europei, dar au si superioritatea de a produce gogosi de trei si patru ori pe anu.

La noi s'au facutu laudabile silintie pentru latirea productiei de metase, carea este unu nou ramu de industria nationala si ar putea deveni sorgentulu unui castigu totu atatu de mare, pre catu este esportulu granelor. Lombardi'a ne este exemplulu. Condit'a e: ca cultur'a sericola se se faca de multi (cultur'a mica), adeca se se estinda in tóte clasele economice.

Tendent'a nostra trebue se fia:

1. Fiinduca noi importam pe anu de 7—8 mil. lei metasaria, nu numai că se acoperim acésta trebuința din vinderea productiei din gogosi, dar se castigam, ceea ce cu puçina silintia si prim midiulócele mai diosu aretate de siguru si in scurtu timpu vomu puté, anca de trei-ori pe atata, pentru că se ne putem plati celu puçinu materiile ce se importa de bumbacaria si de ale vestumintelor.

2. Cá cu timpulu se ne asiguramu de productia unei materii crude, carea va puté deveni mai tardiu obiectulu unei industrii de fabricare nationala, va se dica: va deschide unu nou sorgentu de acuisitiune.

3. Cá se ocupamu baieti, neputintiosii si numerosii nostri cersitori la o productia ce le garanta esisténtia loru fara a cadea in sarcin'a societatei, contribuindu totu-de-odata pentru inmultirea averei si buna-starei prin urmare si a puterii nationale.

4. Pentru a face productive sutele de mi de pogone de pamantu sterpe si neaducatore de altu folosu, caci este cunoscutu ca in aceste pamanturi prospera plantarea dudilor.

5. Pentru ca se deschidemu unu nou placutu si forte resplatitoru ramu de cultura si industria micilor proprietari, muncitorilor invatiatorilor si preotilor de pe la sate.

Totu ce s'a facutu pana acumu in asta privintia, nu este destulu si in multe privintie se intimpina obstacle chiaru. Lipsesc o conducere energica inspirata de experientia celor interesati in cuestiune, lipsesc

schimbulu reciprocu a svaturilor, lipsesc midiulócele de incuragiare si destuptarea emulatiunei.

Unu singuru modu de remediar e: formarea unei societati pentru propagarea ratiunalei sericulturi, carea se se adune multu de 2 ori pe anu intr'o sesiune de 2—3 dile, la carea se se faca o invitatio publica tuturor ce se interesa de cuestiune, ear nominalu se se chiamă barbati esperimentati in acésta intreprindere, ómeni ai sciintier si ai pracsei. Daca guvernulu va luá initiativ'a, sub presiedinti'a comisariului séu se se deschida consult'a séu adunarea, si se se asculte parerile celoru de facia asupra importantiei de a ave o conducere nationala a acestei culturi prin concentrarea si reciproc'a impartasire a esperimentelor facute de fiaçine, si prin conlucrarea a puteri unite pentru ajungerea la scopu.

Recunoscundu importanti'a unei asemenea institutu, se se invite toti cati voru voi a se inscria séu că fundatori séu că membri ai societatei.

Din acesti inscrisi se se aléga biroulu definitiv alu sesiunei anului si sub conducerea lui se se discute ce ar fi de facutu:

1. Pentru provisiunea de dudi de cualitate buna pe pretiu éftinu si in apropiere de cultivatori.
2. Pentru miditulocirea unor locuri comunale pentru saduri de plantatii spre indemnarea celoru prin pregiuru doritori de a plantá.
3. Pentru provisiunea de semintia buna pe pretiu éftinu si in apropiere de cultivatori.
4. Pentru national'a tractara a dudilor si a semintiei si manipularea vermiloru in timpulu productiei.
5. Pentru inlesnirea comerciului productelor sericole prin depositi in unulu séu mai multe centre; séu aratarea (statistica) cantitatilor ce se afla de vendiare in locurile de productia.

Nimicu nu descuragia pe cultivatoriu că scaderea pretiului productelor. Cu tóte ca gogosii si seminti'a a fostu forte cautele si au avintu unu pretiu preste asteptare, tieranii nostrii cultivatori nu au profitat de beneficiul pretiului urcatu, din cauza ca evreii indata ce au presimtitu cautearea cea mare, au cutrierat satele pe unde sciau că ómeni se ocupă cu acésta productia, au arvunitu in unele locuri productia, in alte locuri au inchiriatu dudii, in alte sate au pusu cate unu comisionariu de alu loru (evreu) că careimariu si acest'a le a cumperat prin rachiu productia; astufelui pe candu gogosii erau gata, evreiu constingea pe tieranu a plati fara intardiere rachiul ce de doua trei luni ei deduse pe creditu; si precum tieranulu nu avea banii gata, ei luá gogosii pe unu pretiu arbitratu. Activitatea si neobosirea loru in primile luni de primevară si de vara in astu anu, a fostu atatu de mare catu nu a scapatu de ei nici unu satu, necutrierat. Interesulu loru era că se nu lasă că tieranulu se prindia veste de pretiului cu care se vendu gogosii si mai alesu seminti'a la strainii ce venira in tiéra, pentru atunci putea se le treca prin minte că se le duca insi la piatile unde se aflau acei straini. Iata cauza pentru ce, de beneficiul celu mare ce s'a facutu astu anu din vendiarea productiei vermilora de metasa, nu s'au bucurat producatorii tierani, ci evreii speculantii séu intermediari,

Amu vediută producția cumu o femeia batrena de la Tîtu și a vendută producția unui evreu carele avendu se-i plătescă 3400 lei, intre 34 lire turcescă ce i-a datu, 23 lire erau false.

In contră acestoru insielatiuni si in contră perderei de tempu ce causă trebuintă candu fia-care producatoriu este nevoită a alergă pentru a-si vinde productul; celu mai eficace leacu este depunerea productelor in anumite locuri si centruri de productia si de vendiare.

VI. Pentru legislatia ad-hoc; tarifele de vama; agenturi semnalisatore in strainatate.

VII. Pentru espositi'a si premiarea celoru mai bune prodcute, si pentru scrieri instructive.

VIII. Pentru unu organu de publicitatea lucrariloru si a resultelor societatiei.

Acestu programu ar fi destulu pentru scopulu de a lati producti'a matasei crude. Dupa ce ar fi ajunsu la scopu, societatea pote intra candu va află cu cale si la desbaterea midiulóceloru pentru prefacerea productiei crude in obiecte de munufapture si fabricate, si a bine merita prin unu nou titlu recunoscinti'a viitorului.

Tôte aceste cuestiuni s'ar pune spre desbatere, verbalu si in scrisu, pentru a provocă discutii si proiecte rezultate din lucrari séu din sciintia.

Spesele pe anu ale societatiei ar fi de 10,000 lei din partea statului, pana ce ea si-ar formă unu capitalu din contributi'a anuala de 3 galbeni a-i fundatorilor, si unu galbenu alu membrilor, din productele espositiei si a altoru donatiuni séu venituri ce si-ar crea.

Acésta este numai o contura repede a concepiunei, pe carea luminele adunarei ar completă séu modifica o Insasi formarea si existintă unei asemenea societati, dă! numai existintă ei, facundu abstractia de la rezultatele lucrariloru, ar fi unu castigă, o salutara initiare si incuragiare a spiritelor la asociatii; dreptu aceia nu o putem cu destula caldura recomandă guvernului, camerei, si fia carui'a romanu.

D. P. Martianu.

B r a s i o v u , 16. Oct. In nótpea trecuta pe la $2\frac{1}{4}$ avuram unu cutremuru de pamentu puterosu, si de 2 ori dupa olalta, incatul numai somnurosii. cei letargiosi pote nu voru fi simtitu chiaru si din culcusiu acea scutuitura, cu tôte aceste daune in case si alte edificie nu s'au aratatu.

Tempulu a inceputu a se reci, in catu se afla ómenii siliti acum de vreo 2 septemani a face si focu in casa.

Cerealele cu tôte, ca nu se prea caiescu agricultorii nici pre aici de vreo nerodire, totusi se tienu in pretiul suiu; grafulu (mesur'a 64 cofe) man'a antaiu se afla cu 7 fl. v. a., man'a a 2-a cu 6 si $\frac{1}{2}$ fl., porumbulu 3 fl., secara 3 fl., ordiu $3\frac{1}{2}$ fl., ovesulu 1 fl. 60 cr., fasolea 3 fl. 20 cr., mazarea 4 fl., linte 5—6 fl.

Dupa cumu vedemu ca stau pretiurile de prin midiulocul tierei, noi aici in centrulu comerciului cu tierile românesci avemu cea mai mare scumpete intru tôte, si é de mirare, că in vecinatatea vitelor celoru numerose, ce se aducu din tierile vecine, carneea o mancamu aici anca totu cu 13 cr. punctul, pe candu dela Fagarasius incolo, scadiu de la 9 pana 8 si 7 cr., pe acolo unde se afla concurinta mai multa decat la noi. Ore cine pórta vin'a? —

Din tiéra ni se mai scrie, ca vinulu a esitu bunu, mai că celu de 1834 si vedr'a de mustu costa dela 60, 70 pana la 75 cr. v. a.

Ni se impartasiesce din Clusiu o nenorocire din cutedat'a intrebuintiare a cloroforului.

Mulierea D. Ilesiu Gafton patimandu de vreo cinci dile de durere de masele, a chiamatu unu medicu că se'i traga o masă, mediculu, că se nu simtia mulierea durerea cu tragedia maselei i-a datu cloroforu, cu care o a' adormit, i-a trasu maseoa, dupa ce s'a trezit, a vediutu ca ia mai remasu unu coltiu de masea netrasu, ia datu a doua óra cloroforu, coltiulu i la trasu, dar' mulierea nici ca's'a mai trezit.

Dela Beiusiu ni se face cunoscutu, ca dupa multele lupte, in urma au adiunsu a vedé, ca deregatorii, carii nu intielegu limb'a romanésca, se ducu de pe acolo si se inlocuescu cu romani. Numai déca acesti romani s'ar arata prin fapte, ca 'su zelosi ffi ai natuinei, si creditiosi lueratori in vinea culturei ei, dupa cumu vedemu pe fr. maghiari, ca se devotă ou totulu causei sale, fora, că se se afle unulu care se traga cu noi, cumu o face renegatulu P., care imple diurnalele cu articuli antiromani in favórea maghiarismului, acum de aprópe pleardu si pentru introducerea limbei maghiare in gimnasiul dela Beiusiu. Inse Beiusienii nu voru comite acésta sinucidere

a desvoltarii sale, care numai prin limb'a materna e usiurata si posibila: introducerea unei limbe straine de limb'a studierloru totu atata face, că cumu ai vră a introduce obscurantismulu, stupiditatea in cutare poporu, că se nu se pote inalta la desvoltare mai rapede.

Din Banatu publicamu in fóia v. o multime de stipendia, intre cari cele ale familiei Mocioniane, despre care repórta stimatulu nostru barbatu Babesiu, in „Conc.” trebue se tragă dupa sine general'a stimare a acestei familie generoșe, care nefacundu deosebiri, anguste la anima, springesce vro 20 de tineri romani la studii mai inalte. Vester honos veniet, veniet cum dulcior aetas!

Dus manii literelor si ai limbii nóstre sunt si inimicu culturei si ai inaintarii nóstre. Ni se comunica din dieces'a Temisiorei, ca administratorulu St. Mihalovits, Archim. S. Georgiului a emis mandatul? ! consistorialu, că romanii se numai cuteze a scrie cu literele strabune, ci numai cu cirile, amenintiandu preutii cu suspindere, la cei, cari voru mai scrie onore in locu de chinote (sl. cesti) s. a. s. a. Se pote un'a că acésta? Ore déca vati plange la D. V. comite Papházi, cu tôte ca e serbu, nu varu apera de cișnicio, că acésta? Ore varu scôte afara din cas'a comitatului, candu vati plange supra unoru mesuri dusimanóse culturei limbei că acestea, că diregatoriu, credemu, ca va trebui se ve iee in aperare, — apoi acumu nu ne mai temem de cei ce omóra spiritulu legei in favórea soiului, la ci numai de cei, ce nu se sciu folosi de lege.

Dóra se voru poté a pana si diferintiele acestea, déca veti starui a ve emancipa de suptu jugulu s. ce ve apasa inaintarea si veti starui a ve constitui in hierarchia nedependenta romanésca, dupa cumu vedemu, ca e dorintă toturor. DD. Mocionii astépta pe Esc. Sa D. Episcopu B. Siaguna, că in societate cu D. Episcopu alu Aradului se reapuce mai cu seriozitate caus'a infintiandei metropolii gr. res. si atunci voru triumfa literale, déca altfelu nu le poteti emancipa. R.

Din comitatulu Dobociei in 10. Oct. 1862. Vediendu, ca din tôte partile se publica si inregistréza in foile romane decursulu si rezultatulu adunariloru nouelor comitete comitatense, ér' despre comitetul din comitatulu nostru Doboca nu se scie alta, decat ce a esitu din pean'a unilaterala a confratilor nostri, că membru alu aelui comitetu si prin urmare martorul oculatul mi liau volia a comunica on. publicu cetitoriu romanu urmatorele:

Diu'a adunarii, adeca 25. Sept. a. c. romanii nostri anca o asteptara cu mare incordare, intre frica si sperantia. In frica pentru ca aveau teama de o parte, că unulu séu altu membru din partea romaniloru din indolentia, nepasare séu si amagire nu se va infatiosia; de alta parte, ca fratii magiari séu nu se voru presenta de locu — dupa cumu respandisera faim'a — pote inadinsu, — séu de se voru si infaciosia voru incepe cu representatiune, proteste scl., si apoi departenduse comitetulu nu va fi in stare a si continua si fini agendele; si romaniloru, cari facu o majoritate absoluta in comitatatu, li se va inchide calea spre a'si puté dovedi si astadata lealulu cugetu si sincer'a alipire catra bunulu loru monarchu; innascut'a aplecare de a urma si adjutá realisarea bunei intentiuni prenatle intre impregiurari asia nefavoritórie.

Diu'a asteptata sosi, team'a se resfirà, bucuria nostra erescu numerandune si aflandu, ca cei alesi din partea romaniloru toti s'au infaciosiatu, ér' fratii magiari anca curre mereu. Va fi, se va tiené! adunarea, audiamu din tôte partile!! La 10 óre se vede sal'a adunarei indesata, inse numai de auditori, membrii comitetului roman asteptau se védia intrandu pe fratii magiari, ér' magiarii nu se grabiea, ci mai virtosu dintre aristocrati, care cumu sosiea se ducea la cortelulu ex-comitelui B. Danielu Banfi. Numai odata se respandesce faim'a, ca magiarii adunati astépta invitare din partea D. subst. supr. comite, in scurtu, pote avisati séu chiamati, vediuramu 4 fosti fóispani: Br. Banfi Daniel, Banfi Albert, Francs. Wesselényi si cont. Banfi Nic. urmati de aseclii loru intrandu in sal'a adunarei; romanii anca le urmara, si dupace magiarii cuprinseră in sala locu de a drépta, dinsii se asiediara in massa in partea de a stinga. Vediendune astufeliu in adunare completa, si redicara dupa datin'a vechia judele prim. Michaile Bohetiulu si propuse, că se se aléga una deputatiune, care se invită in numele comitetului pre Domnulu S. supr. comite la adunare.

Dnii de susu prin asemenea propunere óre cumva frupati si vatamati, numai decat incepura a murmură, ér' Br. Banfi Danile luandusi aerulu loru in tonu sarcasticu despre tititoru dechiara ca administratorului nu i se cuvine onorea indatinata supt comiti cu atatu mai virtosu, de óre-ce comite-

tulu comitatense legale, alu carui capu a fostu dinsulu, inca nu e stersu, dinsulu si astadi e comitele supremu alu comitatului Doboca etc. Deochiaratiunea lui fù partinita de catra intréga partida magiara si spriginita de ceealalti fispani. Romanii vediendu ca de unde si in catreu suffla ventulu, prin Dnulu canonicu Biltiu in cuvinte forte blande, dar seriose, le respunsera, ca de si nu este D. administratoru, supr. comite, dar, ca unuia, ce cuprinde locul unui comite si e capu si preside acestui comitetu, totu i se cuvine onorea indatinata, supr. comiti, partinesce dara urmatu de toti romanii propunerea Dlui jude prim., er propunatoriu relegenduse la cerearea romaniloru denumesce dintre onoratori una deputatiune. Dlu administratoru urmatu de deputatiune camu pe la 11 ore intre strigari cordiale „se traiésca“ intra cu tota decentia in sal'a adunarei si ocupandu-si scaunulu de presedinte, prin un'a vorbire bine intocmita, desfasiurandu chiamarea acestui corpu, intentiunile inaltului guvern si dandu deslucire despre cele facute pana acumu in ramulu judecatorescu si administrativu, dupa ce a provocat comitetulu, ca prin o purtare solida leiala si cumpaire intelepta, conscientiosa si drepta se se nevoiesca a respunde vocatiunei sale, dupa ce a lasatu se se cetésca numele membriloru comitetului si unele pasagie din instructiune, dechiara siedint'a de deschisa.

Candu provocara pe notariulu primariu se cetésca propusetiunile guverniali, fora veste numai de catu isi luà cuventu Br. Banfi Danile si spunendu intru alele, ca dinsii adunarea presenta o privescu de ilegale — ca-ci spre sutienerea municipioru au lege facuta prin representatiunea tierei, — ca dinsii numai chiamati si siliti au venit la adunarea aceasta ilegale, ou scopu ca se faca un'a representatiune la Maiesatea Sa regele loru spre alu informa pentru dobendirea vechiloru constiutiuni si a drepturiloru sugrumate etc. . . .

Pe candu publicul si administratorele ascultau cu tota patientia si asteptau finitulu vorbirei eata, ca scote acel'asi Banfi un'a scrisoria, lasa se se citésca prin unulu din ai sei si dupa ce cere se se citésca poftesee, ca numai decat se se si liee la pertractare. Membrii romani ai comitetului presimtiendu, ca unde umbla mintea fratiloru magiari, numai decat se insinuara la vorba si incepura in termini modesti a se dechiara, ca nu se poate, nici debue a se abate dela ordinea dilei. Magiarii stă mortisiu, ca se li se liee representatiunea la desbatere, romanii se opusera sistematicu. Dupa disputa de vr'o 2. ore, vediendu fratii magiari, ca in acestu modu nu o voru scote la cale, pretinsera, ca se se predee unei constiutiuni si apoi in siedint'a venitóre se se pertraptéze primo loco.

Romanii se provoca la instructiune si nu voira, ca se se dispuna nimicu din partea comitetului, poftira ca Dnulu administratoru se faca cu aceeasi ce va voi, amesuratu auctoritatei si potestatei sale de presedinte si conformu cu instructiunea, Dnulu administratoru o luà in mana si denumi mai multi barbati in forma de comisiune, ca esaminanduo sei referenda, déca poate fi obiectu de pertraptare. Cu aceasta multumiti fiindu, saltem la parere, fratii magiari poftira se se amane séu intrerumpa siedint'a.

Membrii romani ai comitetului provocanduse la multimea obiectelor pertractande si ingustumá tempului cerura se se continuéze siedint'a. In urma, precum observaramu, ca se nu ne invenineze si resp. se ne castige pentru obiectulu predilectiuniloru, se plecara a pertracta mai incolo propusetiunile guverniali si dupa ce s'au pertractat vreo 2 obiecte siedint'a antaia s'a incheiatu la 3 ore dupa amédiu (Va urmá)

— A d'olea V. Presidentu gubern. Dionisiu Cosma restaturat a sositu in Clusiu si a intrat in oficiu la partea administrativa.

— Dih Vien'a ni se scrie, ca se voru chiama de membri la comitele desfacute, cei urmatori ou mai mare contributiune, pana candu se voru constitui deplinu. Cei esiti voru remane destituiti.

— Inal. gubernu r. transil a **prelungitu terminalu** pentru documentarea, ca cutare pamentu e **colonicalu seu alodialu pana la 31. Dec. 1863.**

Asia dara cei preceputi se faca a se folosi acésta concesiune, ca apoi nu se va poté plange nime, ca i s'a luat cutare locu, cse a fostu alu lui, déca nu va dovedi acésta pana atunci.

AUSTRIA. Vien'a. M. Sa imperatulu era pe 15 se vina din Ischl la Schönbrunn. Archiducele Carl Ludovicu merge la Veneti'a, unde se va casatori cu princișa neapolitana Maria Anunciat'a. Regin'a din Neapole intrà in manastirea valugariteloru, numite ursuline, in Augusta Vindelicorum, (Mergsburg) in Bavaria.

Senatulu imperialu se ocupa acumu mai multu cu budgetul pe anu 1863 si in comitetulu financiaru s'au si desba-

tutu rubricele pentru spesele curii, ale armatei si ale ministerelor de externe, interne si acumu se desbatu ale min. de justitia. Armat'a si finanti'a care atingu totu imperiulu trebuie se ne interesseze, de acea scótemu mai la vale unele extracte din bugetulu detaiatu pe 1863.

Date statistice forte interesante pentru calculatori.

— Venitulu contributiunei din capital'a Vien'a stă in cifrele urmatorie: Contributiunea de castig 180,503 fl., contributiune de provente 374,713 fl., contributiune dela venitulu pe case 2,051,248 fl., pentru incurtelarea militiei 251,649 fl. Cu totulu venituri orasiesc 2,866,988 fl.

Mai vinu a se adauge aici asemenea si sumele incasate prin deregator'a de contributiune pentru camer'a comerciala cu 21,075 fl. si pentru vighili'a bolteleloru cu 21,496 fl.

— Venitulu intregu alu chirieloru pe casa e in Vien'a 26,590,262 fl. si sutragunduse darea de 7,740,222 fl. venitulu caselor din Vien'a curat u scotiendu contributiunea de susu suie pe anu la 18,850,746 fl.

— Banc'a nationala in 20 Sept. a. c. stă asia: 99 mil. mil. 112,427 fl. avere de facia; si bancnote cerculéza de 445 mil.; intr'o septemana dar' s'au imultistu banenotele cu 1 si diumetate milion.

— Spesele pentru curatirea Vienei se urcara in esti 3 ani din urma la sumele 159,546, 200,505 si 233,545 fl. Pentru stropirea stratelor in acelasi periodu s'au datu afara cate 57,412, 58,769 si 65,856 fl.

Din bugetulu armatei. Susutienerea armatei austriace pe a. 1863 costa 127 mil 80,205 fl. — Starea armatei este: infanteristi de linia 211,841 feciori si 2,578 cai; infanteria de granitia esita de acasa 1682 feciori; vénatori 31634 feciori si 607 cai; cavaleria 40,798 feciori cu 34,227 cai; artleria campestra 31,051 feciori si 12,340 cai; artleria la tirmii marei 3616 feciori si 5 cai; regimentulu de rachietari 2131 feciori si 726 cai; trupa de genia 5944 feciori si 54 cai; trupa de pioniri 4171 feciori si 98 cai; trupa sanitaria 1485 feciori; corpulu de carausi 7616 feciori si 9281 cai; suma 351,975 feciori, 59,927 cai, la acésta suma mai sunt a se adauge 5304 feciori pentru administratiunea granitiei si 29,871 feciori militia de granitia pe a casa.

SITUATIUNEA GERMANIEI.

Asta data nu ne sosira sciri mai de importantia din statele romanice, ci scen'a actiunei politice se petrece intre nemti. Germania e inca totu sfasiata de dualismulu ei celu vechiu, care sta din statele medinale ale Germaniei cu Austria in frunte, si din cele mai nordice, care se tienu de unitatea Germaniei cu Prusi'a inainte. Prusi'a incheia mai eri unu tractatu de negotiu cu França, prin care se da negotiului germanu o libertate de aventare si chiamà pe tota statele germane se primésca si ele acelu tractatu. Camerele Prusiei primira cu ambe braciele acelu tractatu ca se aiba potere de lege, inse multe alte state mai vertosu cale de sudu ilu receiptara cu Austria impreuna fiindca nu e incheiatu de confederatiunea germana in impreuna intielegere, ci numai de Prusi'a, care si aróga initiativa in fruntea Germaniei. Prusi'a deci vrea se eschida pe Austria dela uniunea vamala a Germaniei, pe candu Austria ca membra a reuniunei vamale se opune la primirea tractatului de negotiu cu França si silesce a fi si ea in reuniune. Reuniunea nationala, care are de scopu a uni pe germani intrunu statu parlamentariu unicu, dimpreuna cu alti liberali, focura in Vaimar si Coburg adunari si decisera, ca federatiunei Germaniei se se dee constitutiunea imperiala dela 1849 cu parlamentulu seu si cu Prusi'a inainte se elupte acésta. Conservatistii si austriacii pretindu numai reforme pentru confederatiune si presiedint'a se remana totu pe lenga Austria ceea ce Prusi'a nu poate mistui, ci pretinde a joca pentru unirea Germaniei rol'a ce o jóca V. Emanuelu pentru unirea italieniloru. La Frankfurtu deci se aduna conservatistii si austriacii pe 28. Oct., ea se se consulteze si ei despre reformele federatiunei despre primirea tractatului de susu si intrarea austriei in reuniunea vamala séu duaniaria. (Va urma).

Chronica esterna.

Bucuresci, 13. Oct. M. Sa Dómna veni in dilele acestea la Ploiesci si se crede, ioa va lasa ceva suveniru la departarea sa.

Cerealele in tiéra esira bune, inse mai puçine de catu intralti ani, ou tota acestea pretiurile loru in porturile Brailei si alu Galatiului nu se urea neci de cumu, fiindca esportatori sunt forte puçinu. Vinurile voru essi bune si in mare cantitate, pana acumu vadra abia costa 2 lei.

Despre readunarea camereleloru: inca nu se scie nemica, cu tota ca se astépta forte de catra iubitorii de reforme. —

London, 6. Oct. Eri s'a facut la Hyde Park o batalie in forma intre garibaldiani si irlandesi. S'a aflat si soldati intre combatanti. S'a urmatu numerose vulnerari si arestari. Intervenirea politiei a terminat certele. Diariile de astazi inculpa pe politia ca n'a intrevenit mai nainte.

In Rusia, lucrurile nu paru a fi prea linisite. Agitatiunea creste mare in Petersburg, si este sustinuta de presa clandestina, care urmeaza a respandi ideile despre necesitatea unor reforme liberali si urginti, fara ca politia sa poata pune man'a pe acei, cei o dirigui. Circula unu proiect de adresa catre imperatului, prin care se cere convocarea unei adunari nationale pentru Rusia la Moscova sau la Petersburg, spre a face o constituire liberale pentru imperiu, si convocarea unei adunari nationale poloneze la Varsavia, spre a decide de sorte Poloniei, dupa dorintele poporului seu. „Aeci ce ve ceru acesta, sire, sunt supusi rusi ce nu potu fi banuiti ca reclama ceva ce este contrariu puterii si gloriei Rusiei.“ Acestea sunt cuvintele cu cari se termina asta adresa, pe care presa clandestina o recomenda cetatianilor a o subscrise, si a o tramite imperatului; ca-ci dice ea, trebuie a se cercata tota midiulocale de computare si o adresa supscrisa de mas'a cetatianilor este midiulocul de actiune celu mai practicu.

Adaosu si corecturi in catalogulu espuse-tiunii romanesci.

Imbuldiel'a cea tara exemplu a obiectelor de expusetiune mai virtosu pe Sambata si Dumineca inainte de adunarea generala; impregiurarea ca dela unele familii s'a transmisu obiectele fara nici o scrisoare ori lista prin a dou'a mana, sau ca lista s'a reluatu fara a se lasa consoritorilor timpu de a-si rectificata vreo eroare ce ar fi trecutu in catalogu, tocma si scrierea unor liste cu litere necetetie si incurcate; in urma si schibarea vointiei unora de a darui sau nu, — acestea totu au casiunat unele omisiuni si unii erori. Dintru aceleasi se culesera cateva mai insemnatoare, pe care le staturam aici, si anume:

Brasovu. Din multele obiecte espuse de famili'a Dului Teodoru Ciurcu 1 adica borcanulu de tutunu s'a dăruitu si rescumparatu totu de famili'a cu 10 fl. v. a. (Suplement la Gazeta Nru 66 semicolon'a din stanga).

Din comun'a Straj'a, lista (carea se reluase fara a se poate rectifica catalogulu) suna asiá:

Consemnarea obiectelor adunate pentru expusetiunea dela Brasovu din comun'a Straj'a in cottulu Albei inf.

1. Preotesa Maria Tamasiu: una facia de masa de bumbacu 3 fl., 2) unu covoru de masa de lana 5 fl., 3) 2 stergare de bumbacu 2 fl. 4) Anna Stanciu lui Jacobu 2 chindee de culme 2 fl. 5) Flora Stanciu lui Antonie una facia de perina 1 fl. 6) Jov'a Stanciu lui Teodoru unu stergariu de bumbacu si una merindetie cu vergi 80 cr. 7) Nita Susumanu lui Dumitru una cratintia de stramaturi 1 fl. 8) Ilin'a Mane-nilea lui Ioanu detto 1 fl. 9) Anna Todoru lui Ignatiu unu siurtiu de Peru 1 fl. 10) Jov'a Popesc'a lui Stefanu unu chindeu de culme 1 fl. 11) Veronic'a Popesc'a lui Samoile unu covoru de masa 3 fl. 20 cr. 12) Dominic'a Susmanu lui Dorothei unu chindeu de culme 1 fl. 13) Anna Gruianu a lui Mihale, de 13 ani, unu guleru 10 cr.

Din Alb'a Juli'a Dn. Nicolae Totoianu trimese 1 ruda de sapunu si 1 forma de tornat luminari; Dn. Josifu Sabisanu anca a datu 1 parechia de talpi. Jacobu Turbu-reanu 1 parechia pantofi de pele daruiti, 1 parechia de stofa nedaruiti.

La Rosia, Dnei Ana lui Davidu Dendiu darui unu covoru verde de patu cu ciucuri de stramaturi cu colori nationale in pretiu de 12 fl. v. a., cumu si o facia de mesa cu ochiuri prea frumosa, pretiuita in 6 fl. v. a. Oan'a lui Augustinu Bogdanu 1 siurtia de Peru pretiuita in 5 fl. v. a.

In Siardu, Dn'a Maria Bota Popu 1 covoru.

Valea dosului unu nume se corege asiá: Nicolae Vasilie a lui Danu Crésniculu. Satele Mogosiu, nu Mocosiu, Galthiu nu Goltiu.

Din comun'a Hapri'a venira 14 obiecte. Dela 20 obiecte s'a perduto cu totul ori-ce biletu, nume, semnatura voru fi fostu pe aceleasi, incat nici pana astazi nu se poate scri, dela cine si ale cui sunt, din care causa comisiunea expusetiunii astupta anca vreo trei luni, dora se voru afla carii se'si reclame obiectele, care de altumintrea sunt mai totu tieseturi.

— Dupace dela expusetiune incepe au trecutu $2\frac{1}{2}$ luni, ne folosim de aceasta ocazie ca se inscrivem pe on. publicu cumuca: tote lucrurile nedaruite s'a remisu proprietarilor respectivi; ca s'a pastrat anca numai de acele, care sunt destinate a se vinde cu conditiune ca o parte oricare a pretului se dea la fondul asociatiunii; eara alt'a se se administre in primirea proprietarului; ca mai multor persoane care voru fi meritati recunoscinta si lauda in vreun gradu oricare, li s'a transmisu scrisori laudatorie si ca mai lipsescu anca numai unele spre a se mai tramite in data ce voru fi subscrise la Comitetul Asociatiunii in Sibiu; in cele din urma ca — spre a nu se prea intardi vendiarea mai virtuoza a lucrurilor de lucru si mai scumpe, s'a proiectat intoarcerea unei loterii interesante.

Brasovu, 18. Oct. Calindariul lui G. Baritiu pe a. 1863, carele tocma esu de sub tipariu si se vinde la tipografii Römer & Kammner astadata numai cu 30 cr. v. a., coprind pe langa partile constitutive intru intielesulu strinsu ale Calindariului si pe langa Genealogia Casei Domnitoru anca si urmatorei articuli in prosa cumu si bucati poetice de ale Dului Vas. Alecsandri.

Despre artele frumoase cu aplicarea loru la cerintele poporului romanescu. (Dissertatiune tienuta in 29. Juliu 1862.) Cuventu la deschiderea expusetiunii rom. de manufapte, artefapte si produsute in 28. Juliu 1852. Memorialu pentru celu dintei drumu de feru in Romania unita. Barbar'a (Incheiere).

Poesii: Biserica resipita. Cantecul Margaritei. Steaua tierii. Motiul si secuialu. Scena din vremea luptei romanilor cu magiarii in muntii Ardealului 1848. Gondola trece. . . . Cantecu venetianu. Stefanu Voda si Siomulu. Balada populara. Patriotul neutralu. Cumu se poate schimbi fisionomia unui omu prin lectura de jurnale. Creditorul si detorul dupa legile vechi. Se traiesca Garibaldi.

NB. Se afla si exemplare, care coprindu totuodata testul Calindariului din a. 1862; aceleasi se dau cu 60 cr. v. a.

Acestu Calindariu are si siepte ilustratii xilografice intretinute la articulii din urma umoristici.

B.

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esit u o brosura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se aproba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusiala de ani, greutate in gatu, plomin'a balosa, care intru casuri forte numeroase, au liferat celu mat mulumitoru resultatu.

Acestu Sirupa lucredia in data dupa intrebuintarea d'anteiu avangiosu binefacatoriu, mai virtuosu la tuse convulsiva si tuse magaresca, ajuta scoterea flegmei cei lipice inecaciósa, alina iritamintul in gutiegii si departedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea de eptica si scupatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui S. P. Mailatu uniculu depositoriu.

Pretiul unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

$\frac{1}{2}$ " 2 " G. A. W. Mayer in Breslau. (Prusia).

E D I C T U.

Prin care lui Samoile Hosu din Indola Comitatulu Purdei, carele de unu anu si a parasit pe legiuia sa a muiere Anastasi'a Moldovanu din Cicidiu, se face cunoscutu, cumca acesta au inceputu procesu divorce in contra-i din punctul necreditiosei parasiri, prin urmare se provoca, ca intru unu anu dela publicarea acestora se se infaciase inaintea acestui scaunu protopopescu, altintre se voru pertrapa si hotari celea prescrise in intielesulu canoneloru si alu legilor si fora densulu.

Santu Jacobu de Campia 4. Ianuariu 1861.

George Lazaru,
adm. protopopescu Beilui.

Curstrile la bursa in 17. Octombrie 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 86 cr. v. a
Augsburg	—	—	122 "
London	—	—	122 " 75 "
Imprumutul nationalu	—	—	82 " 35 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 " 25 "
Actiile bancului	—	—	778 " — "
" creditului	—	—	223 " 40 "